

1996. Η κρίση των Ιμίων. Το χρονικό της θυσίας και της Εθνικής ταπείνωσης...

Γράφει ο Ευάγγελος Μαυρογόνατος

**Και ας πέρασαν 26 χρόνια από τότε.
Δεν ξεχνώ την προσβολή των Ιμίων...**

Κάθε χρόνο στις 26 Ιανουαρίου 1996, ο νους μου φτερουγίζει πάνω από τις βραχονησίδες των Ιμίων και στην ταλαιπωρημένη, από τα τεκταινόμενα, μνήμη μου, έρχονται τα διαδραματισμένα εκείνη την εποχή γεγονότα, τα οποία καταρράκωσαν την τιμή των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και εμού προσωπικά, καθόσον ως Διοικητής Μονάδος Μεταφορών τότε, είχα ενεργό συμμετοχή στα γεγονότα, αφού κλίθηκα με την Μονάδα μου, να μεταφέρω προσωπικό και υλικά, προς αντιμετώπιση της κατάστασης.

Δυστυχώς, η τότε πολιτική και στρατιωτική ηγεσία του τόπου μας, στάθηκε κατώτερη των περιστάσεων, ευχαριστώντας τους Αμερικανούς από του βήματος της βουλής και ο τότε Υπουργός εξωτερικών μας είπε, ότι την σημαία από την βραχονησίδα των Ιμίων, την πήρε ο αέρας και δεν υπεστά-

λη από τους Τούρκους.

Από τότε και μέχρι σήμερα οι εν λόγω βραχονησίδες, έχουν χαρακτηριστεί γκριζες ζώνες.

Αυτά ως πρόλογο, ας δούμε όμως παρακάτω την εξέλιξη των γεγονότων.

Η κρίση των Ιμίων κορυφώθηκε τις πρώτες πρωινές ώρες της 31 Ιανουαρίου 1996, σε μια εποχή που η κυβέρνηση Σημίτη έκανε τα πρώτα της βήματα, φέρνοντας Ελλάδα και Τουρκία στα πρόθυρα ένοπλης αντιπαράθεσης.

Το επεισόδιο εντάσσεται στο πλαίσιο των ελληνοτουρκικών διαφορών στο Αιγαίο, που εμφανίσθηκαν δυναμικά στο προσκήνιο μετά τη Μεταπολίτευση.

Η Ελλάδα αναγνωρίζει ως μόνη διαφορά της με τη γείτονα την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, ενώ η Τουρκία θέτει τα θέματα του εναερίου χώρου (αναγνωρίζει 6 και όχι 10 μίλια), του FIR Αθηνών, της αποστρατιωτικοποίησης των νήσων του Αιγαίου και με την κρίση των Ιμίων το καθεστώς κάποιων βραχονησίδων («Γκριζες Ζώνες»).

Τα Ίμια (Καρντάκ στα τουρκικά) είναι δύο μικρές ακατοίκητες βραχονησίδες μεταξύ του νησιωτικού συμπλέγματος των Δωδεκανήσων και των νοτιοδυτικών ακτών της Τουρκίας. Απέχουν 3,8 ναυτικά μίλια από το Μποντρούμ (Αλικαρνασσός) της Τουρκίας, 5,5 ν.μ. από την Κάλυμνο και 2,5 ν.μ. από το πλησιέστερο ελληνικό έδαφος, τη βραχονησίδα Καλόλιμνος.

Τα Ίμια παραχωρήθηκαν στην Ελλάδα από την Ιταλία το 1947 με τη Συνθήκη των Παρισίων, ακολουθώντας την ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Το Τουρκικό κράτος είχε αποδεχτεί το καθεστώς επικυριαρχίας της Ελλάδας στα νησιά αυτά.

Η αμφισβήτηση της ελληνικότητας των Ιμίων ξεκίνησε από ένα ναυτικό ατύχημα που συνέβη στις 25 Δεκεμβρίου 1995.

Οι Τούρκοι προσπάθησαν να εφαρμόσουν για την περίπτωση τη δική τους ερμηνεία στη Συνθήκη της Λωζάνης (1923), με την οποία είχαν παραχωρηθεί τα Δωδεκάνησα στην Ιταλία στο σύνολό τους και όχι ονομαστικά, και να αμφισβητήσουν την ελληνική κυριαρχία κάποιων βραχονησίδων.

Το Χρονικό της Κρίσης:

25 Δεκεμβρίου 1995: Το τουρκικό φορτηγό πλοίο «Φιγκέν Ακάτ» προσαράζει σε αβαθή ύδατα κοντά στην Ανατολική Ίμια και εκπέμπει σήμα κινδύνου. Ο πλοίαρχός του αρνείται βοήθεια από το Λιμενικό, υποστηρίζοντας ότι βρισκόταν σε τουρκική περιοχή και ότι οι μόνες αρμόδιες είναι οι αρχές της χώρας του.

26 Δεκεμβρίου 1995: Το Λιμεναρχείο Καλύμνου ενημερώνει το Υπουργείο Εξωτερικών και αυτό με τη σειρά του το Τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών ότι αν δεν παρέμβει ρυμουλκό, το τουρκικό πλοίο θα κινδυνεύσει.

27 Δεκεμβρίου 1995: Το Τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών ενημερώνει την ελληνική πρεσβεία ότι, ανεξαρτήτως του ποιος θα ανελάμβανε τη διάσωση του πλοίου, υπήρχε θέμα γενικότερα.

28 Δεκεμβρίου 1995: Δύο ελληνικά ρυμουγκά αποκολλούν το τουρκικό φορτηγό και το οδηγούν στο λιμάνι Κιουλούκ της Τουρκίας. Το πρωί της ίδιας μέρας ένα τουρκικό μαχητικό αεροσκάφος συντρίβεται στα ελληνικά χωρικά ύδατα, στην περιοχή της Λέσβου, ύστερα από εμπλοκή με ελληνικά μαχητικά. Με ελληνική βοήθεια, ο τούρκος πιλότος διασώζεται.

29 Δεκεμβρίου 1995: Το Τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών εκμεταλλεύεται την κατάσταση και επιδίδει ρηματική διακοίνωση στο αντίστοιχο ελληνικό, στην οποία αναφέρεται ότι οι βραχονησίδες Ίμια είναι καταχωρισμένες στο κτηματολόγιο Μουγκλά του νομού Μπουντρούμ (Αλικαρνασσού) και ανήκουν στην Τουρκία.

9 Ιανουαρίου 1996: Το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών απαντά με καθυστέρηση, απορρίπτοντας τη διακοίνωση.

15 Ιανουαρίου 1996: Παρατείνεται ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου, που νοσηλεύεται στο «Ωνάσειο».

16 Ιανουαρίου 1996: Το Υπουργείο Εξωτερικών αντιλαμβάνόμενο το παιχνίδι των Τούρκων και ζητά αυξημένα μέτρα επαγρύπνησης στην περιοχή των Ιμίων από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

19 Ιανουαρίου 1996: Η κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ εκλέγει νέο πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Σημίτη.

26 Ιανουαρίου 1996: Ο δήμαρχος Καλύμνου, Δημήτρης Διακομιχάλης, θορυβημένος από το γεγονός της αμφισβήτησης της ελληνικότητας των Ιμίων, υψώνει την ελληνική σημαία σε ένα από τα δύο νησιά, συνοδευόμενος από τον αστυνομικό διευθυντή Καλύμνου, τον ιερέα και δύο κατοίκους του νησιού. Θα κατηγορηθεί αργότερα από τους συντρόφους του στο ΠΑΣΟΚ ότι ήταν αυτός που έριξε λάδι στη φωτιά.

27 Ιανουαρίου 1996: Δύο δημοσιογράφοι της εφημερίδας «Χουριέτ» στη Σμύρνη μεταβαίνουν με ελικόπτερο στη Μεγάλη Ίμια.

Υποστέλλουν την ελληνική σημαία και υψώνουν την τουρκική. Η όλη επιχείρηση βιντεοσκοπείται και προβάλλεται από το τηλεοπτικό κανάλι της «Χουριέτ».

28 Ιανουαρίου 1996: Το περιπολικό του Πολεμικού Ναυτικού «Αντωνίου» κατεβάζει την τουρκική σημαία και υψώνει την ελληνική.

Το βράδυ έλληνες βατραχάνθρωποι αποβιβάζονται στη Μεγάλη Ίμια, χωρίς να γίνουν αντιληπτοί από τα παραπλέοντα εκεί τουρκικά πολεμικά.

Η πολιτική εντολή προς τους έλληνες στρατιωτικούς είναι να αποφευχθεί κάθε κλιμάκωση της έντασης.

29 Ιανουαρίου 1996: Ο νέος πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, στις προγραμματικές του δηλώσεις στη Βουλή, στέλνει μήνυμα προς τη Τουρκία, ότι σε οποιαδήποτε πρόκληση η Ελλάδα θα αντιδράσει άμεσα και δυναμικά.

Η πρωθυπουργός της Τουρκίας Τανσού Τσιλέρ ζητά διαπραγματεύσεις για το καθεστώς των βραχονησίδων του Αιγαίου. Τουρκικά πολεμικά παραβιάζουν τα ελληνικά χωρικά ύδατα και πλησιάζουν τα Ίμια. Γίνονται διαβήματα από την Ελλάδα σε Ε.Ε. και ΗΠΑ.

30 Ιανουαρίου 1996: Ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης έχει τηλεφωνική επικοινωνία με τον αμερικανό πρόεδρο Μπιλ Κλίντον.

Του εκφράζει την ελληνική θέση ότι η χώρα μας δεν επιθυμεί την ένταση, αλλά εφόσον προκληθεί θα αντιδράσει δυναμικά.

Η κυβέρνηση δηλώνει έτοιμη να αποσύρει το άγημα, όχι όμως και την ελληνική σημαία.

Στα Ίμια σπεύδουν τα πολεμικά πλοία «Ναυαρίνο» και «Θεμιστοκλής».

Ο τούρκος Υπουργός Εξωτερικών δηλώνει ότι υπάρχουν και άλλα νησιά του Αιγαίου με ασαφές νομικό καθεστώς και δεν αποδέχεται την ελληνική πρόταση (αποχώρηση του αγήματος, όχι και της σημαίας).

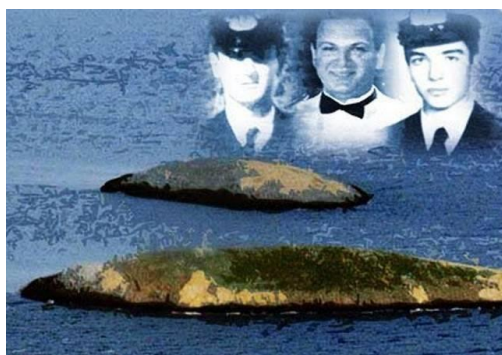
31 Ιανουαρίου 1996, η θυσία και η ήττα.

00:00 Συγκαλείται σύσκεψη στο γραφείο του Πρωθυπουργού. Ο Υπουργός Εξωτερικών, Θεόδωρος Πάγκαλος, φθάνει καθυστερημένα, επειδή παίρνει μέρος σε τηλεοπτική εκπομπή.

01:40 Στο ΓΕΕΘΑ καταφθάνουν πληροφορίες ότι τούρκοι κομάντος αποβιβάζονται στη Μικρή Ίμια.

04:30 Ελικόπτερο του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού απογειώνεται από τη φρεγάτα «Ναυαρίνο» για να επιβεβαιώσει την πληροφορία. Επικρατούν άσχημες καιρικές συνθήκες.

04:50 Το πλήρωμα του ελικοπτέρα αναφέρει ότι εντόπισε περί τους 10 τούρκους κομάντος με τη σημαία τους.

Δίνεται εντολή να επιστρέψει στη βάση του κι ενώ πετά μεταξύ των βραχονησίδων Πίτα και Καλόλιμνος αναφέρει βλάβη και χάνεται από τα ραντάρ. Αργότερα θα ανασυρθούν νεκρά και τα τρία μέλη του πληρώματος, ο υποπλοίαρχος Χριστόδουλος Καραθανάσης, ο υποπλοίαρχος Παναγιώτης Βλαχάκος και ο αρχικελευστής Έκτορας Γιαλοφός, σκοτώθηκαν.

Σχετικά με τις αιτίες πτώσης του ελικοπτέρα έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις.

Η επίσημη άποψη του ελληνικού κράτους ήταν ότι το σκάφος κατέπεσε λόγω κακοκαιρίας και απώλειας προσανατολισμού του πιλότου.

Ωστόσο, στην Ελλάδα υπάρχει ευρέως διαδεδομένη η άποψη ότι το ελικόπτερο καταρρίφθηκε είτε από το Τουρκικό Ναυτικό είτε από τους τούρκους καταδρομείς που υπήρχαν πάνω στο νησί και ότι το γεγονός αποκρύφτηκε, προκειμένου να λήξει η κρίση και να μην οδηγηθούν οι δύο χώρες σε γενικευμένη σύρραξη ή ακόμα και σε πόλεμο.

06:00 Οι αμερικανοί διά του Υφυπουργού Εξωτερικών Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ επιβάλλουν και στις δύο πλευρές τη θέληση τους. «No ships, no troops, no flags» (όχι τα πλοία, όχι στρατεύματα, όχι σημαίες) διαμηνύουν ή σε πιο κομψή διπλωματική γλώσσα να ισχύσει το status quo ante.

Μέχρι το μεσημέρι της 31ης Ιανουαρίου 1996 τα πλοία, οι στρατιώτες και οι σημαίες είχαν αποσυρθεί από τα Ίμια.

Κατακλείδα:

Η Κρίση των Ιμίων δεν είχε συνέπειες ως προς το καθεστώς των νησιών. Ωστόσο, έδωσε αφορμή στην Τουρκία να θέσει ζήτημα «Γκριζών Ζωνών» στο Αιγαίο, αμφισβητώντας την κυριαρχία της Ελλάδας σε αρκετά νησιά και να θέσει ένα ακόμη θέμα στην ατζέντα των ελληνοτουρκικών διαφορών.

Παρόλα αυτά, η ελληνική πλευρά δεν αποδέχτηκε ποτέ την ύπαρξη τέτοιου θέματος, επικαλούμενη τις διεθνείς συνθήκες.

Δυστυχώς το θέμα των Ιμίων μπήκε και αυτό στο χρονοντούλαπο της ιστορίας παραποιημένο, όπως όλα τα άλλα θέματα που έχουν να κάνουν με τις παραβιάσεις που δεχόμαστε από την Τουρκία, τις απειλές στους Έλληνες ψαράδες της περιοχής και την αδιάλλακτη αλαζονεία που συνεχίζει να επιδεικνύει, ακόμη και σήμερα με τις ανερευθρίαστες αξιώσεις και ιταμές προκλήσεις της.

Ξεχάσαμε δυστυχώς όλοι μας τους τρεις ήρωες αξιωματικούς που στάλθηκαν εκεί ως πρόβατα επί σφαγή (αναλώσιμους μας θεωρούν).

Ξεχάσαμε το πόσο ανεύθυνοι ήσαν πάντοτε οι πολιτικοί της Ελλάδας.

Ξεχάσαμε το πόσο μας διχάζουν τα κόμματα και γεμίζουμε πλατείες και δρόμους, ακόμη και τώρα, για να ακούμε τις ίδιες ανακυκλωμένες και μη εφαρμόσιμες σε ένα μεγάλο βαθμό, φρούδες υποσχέσεις τους.

Πολλές φορές σε άρθρα μου ανέφερα ότι, ως λαός έχουμε γράψει χρυσές σελίδες δόξης, αλλά και μαύρες σαν αυτή των Ιμίων.

"Οι νεκροί όταν τους λησμονούμε τότε μόνο πεθαίνουν"

ΑΙΩΝΙΑ ΣΑΣ Η ΜΝΗΜΗ!!!

ΠΗΓΗ:

- Έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος
- Διαδίκτυο